

Etelä-Savon ELY-keskuksen näkemyksiä EU:n alue- ja rakennepolitiikan toteutuksesta

**Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan työ-
ja elinkeinojaosto 18.10.2024**

Kalevi Pölönen

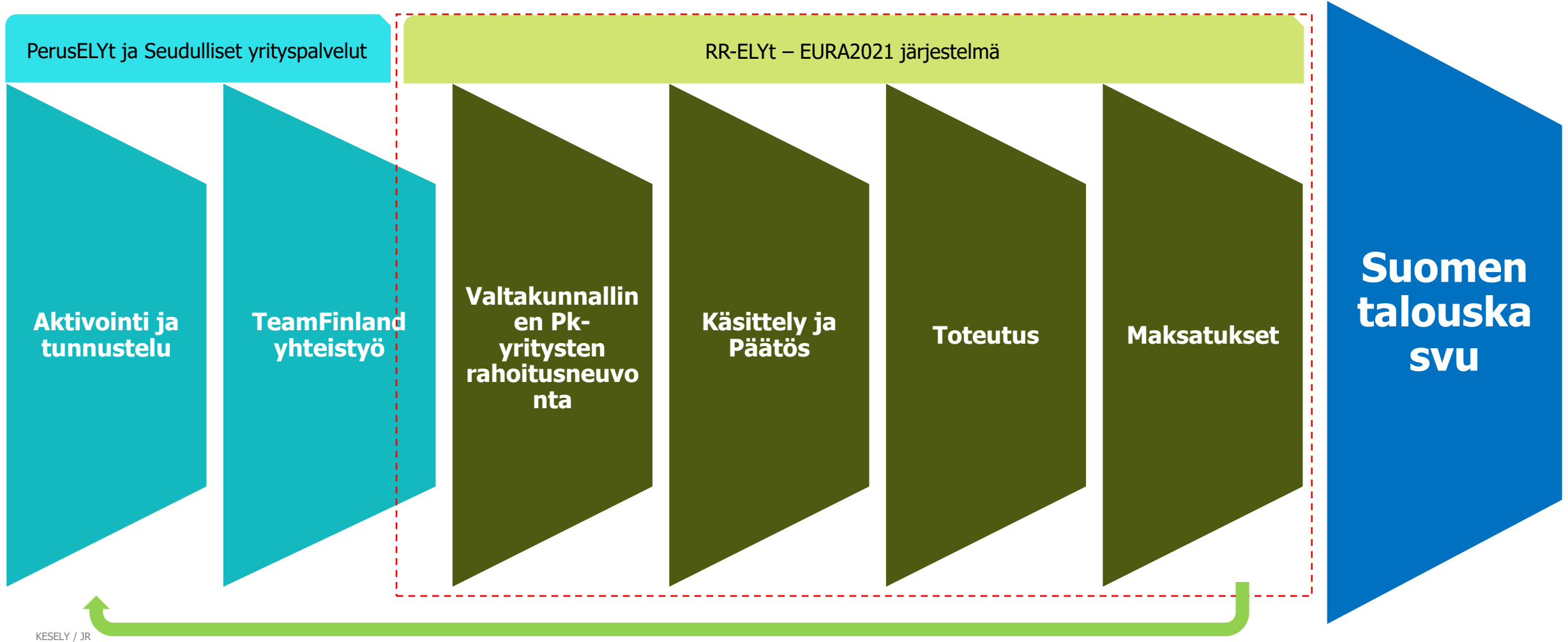
**Euroopan unionin
osarahoittama**

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

**Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus**

RR ELYjen rahoitusprosessi

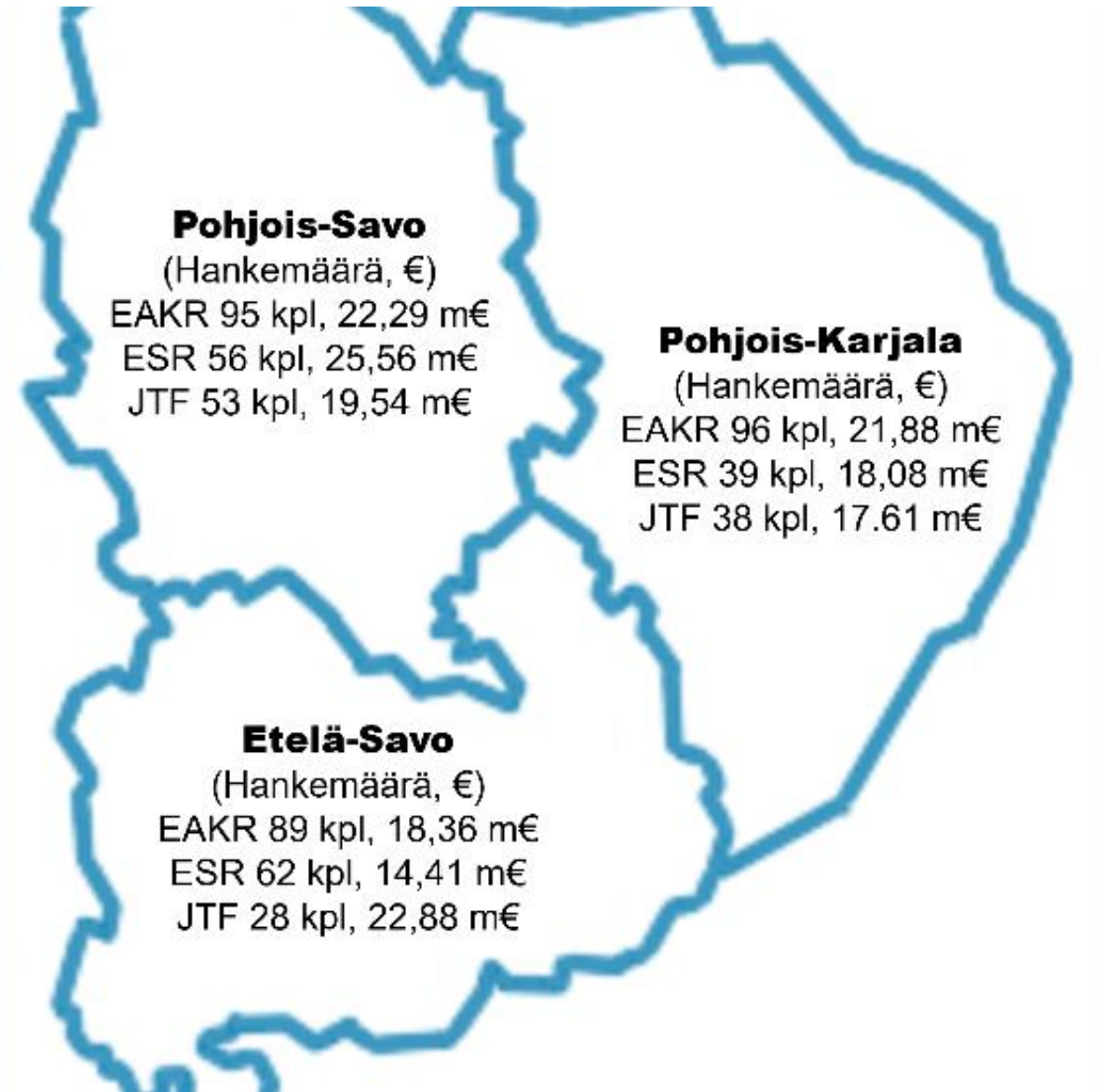

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Toteutus Itä-Suomessa 2022-2024, rahoitus 182 m€

- Rahoitus yrityksille n. 109 m€
- Uusia työpaikkoja yrityksiin n. 2000 kpl
- JTF hankerahoituksen kautta kohti hiilineutraalia liiketoimintaa n. 800 utp
- 350 uutta yritystä
- Uutta liikevaihtoa 702 m€
- Uutta vientiä 371 m€
- Ilmastotoimet merkittävässä roolissa
- Osaamisen kehittämiseen osallistuu yli 15 000 henkilöä
- Pk-yritysten rahoitusneuvontoja 13 000 kpl
- VK teemassa rahoitettu 5 elinkeinoelämäverkottunutta tutkimushanketta

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

**Palautetta kuluva ohjelmakaudesta.
Selvitettiin ELYn asiantuntijoille ja asiakkaille
suunnatulla kyselyllä 5.10-15.10.2024**

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

**Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus**

Kipupisteitä, asiakkaat (n=18)

- Käsittelyajat kohtuuttoman pitkät (18 kpl). Lisätietopyyntöjä liikaa. Männävuosina päätöksen sai jopa viikoissa.
- Maksatukset ovat tökkineet todella pahasti ja hanke / maksatukset/ muutospäätökset ovat viivästyneet järkyttävän paljon (18 kpl)
- Maksatusten ja raportoinnin sekä muutosten kanssa on ollut huomattavan paljon ongelmia. Rahat tuli tilille kuukausia myöhässä. Syynä oli järjestelmävirhe, joka syötti väärää tietoa myönnettyistä kustannuksista. EURAssa paljon ongelmia.
- Kehityksen alla olevia järjestelmiä ei pidä testata yritysten kustannuksella.
- Kaipaisin merkittävästi enemmän konsultoivaa asennetta

Asiakaspalautetta – plussat (n = 18)

- Rahoitusinstrumentit (yrityksen kehittämisavustus) ovat vastanneet erinomaisesti liiketoimintamme kehittämistarpeisiin (10 kpl).
- Käsittelyajat pitkät - muuten homma toimii.
- ELY:n kanssa yhteistyö on toiminut hyvin ja Itä-Suomen asioinnissa asiakaspalvelu on ollut auttavaa ja tukevaa.
- Investointi ja kehittäminen ovat yksi kokonaisuus yrityksen näkökulmasta
- ELYn asiantuntijat ja päättäjät ovat aina olleet hyvin yhteistyö- ja palveluhenkisiä! Vaikka esim. EURAn ongelmat ovat tuoneet valtavasti haasteita heidän työhönsä, kommunikointi on sujunut nopeasti ja heidät on tavoittanut aina tarvittaessa.
- ELYn yhteyshenkilöt ovat kuitenkin olleet hienosti saatavilla ja auttaneet muutostilanteissa.

- Ohjelma 2021-2027 käynnistyi EURA2021 kehitysasteen vuoksi myöhässä
 - Päätöksenteon osalta lähes 2 vuotta myöhässä. Ensimmäiset päätökset 11/2022
 - Maksatusten osalta yli 3 vuotta myöhässä . Ensimmäiset yritystukien maksupäätökset 2/2024 ja ESR+ tukien maksupäätökset 4/2024.→ Hidastanut Suomen talouden kasvua, pienet toimijat joutuivat taloudellisiin ongelmiin
 - Käsittelyyn kertyi lähes vuoden mittainen kuorma haun avaamisesta päätöksentekoon
- Käsittelijäresurssit alimitoitettuja raskaan EURA2021 järjestelmän operointiin. Väsymme paineen alla.
- Tekoälyä ei käytetä yksikertaisissakaan prosessivaiheissa
- Ruuhkaisen asiakastyön ja EURA haasteiden rinnalle on tullut tällä ohjelmakaudella lukuisia hallinnollisia selvityspyyntöjä ohjelmakauden alun päätöksistä. Alussa päätöksiä tehtiin hyvin keskeneräisellä järjestelmällä ja puutteellisilla ohjeilla. Aika kuluu selvityspyyntöihin eikä asiakastyöhön.

- Hallinnollinen työ päätösesityksen tekemiseen on lisääntynyt järkyttävästi edellisestä ohjelmakaudesta. Hidastaa päätöksentekoa. Kaikki päätösesityspohjat eivät vielääkään valmiit.
- EURA2021 järjestelmä koetaan edelleen hyvin keskeneräiseksi, epäloogiseksi ja yritystukien päätösalueena sopimattomaksi.
- EURA2021 järjestelmän raportointijärjestelmä ei ole käyttäjälähtöinen eikä palvele käyttäjiä tai toiminnan suunnittelua ja kehittämistä eikä vaikuttavuusraportointia (mm. seuranta- ja loppuraporttien viivästyvät edelleen)

- Liian monta ja työmarkkinoille sopimatonta kustannusmallia. Aiheuttavat sekaannusta työpaikoilla – kevennetyistä palkkamalleista tulikin raskaita.
- EURA2021 sisältää teknisiä virheitä , jotka vaarantavat asiakkaan oikeusturvan. Jos hakemus palautetaan täydennettäväksi, järjestelmä vaihtaa hakemuksen päivämäärän myöhemmäksi kuin alkuperäinen, eikä asiakas tai viranomainen voi sitä korjata. Ministeriö tulkinnan mukaan päätökseen järjestelmästä tulostuvat päivämäärät ovat ratkaisevia. Sama ongelma hakemuksessa ja maksatushakemuksessa.
- Maksatusosio on EURAssa niin kankea, että se hidastaa maksuja todella paljon → asiakkaat joutuneet ottamaan kalliita käyttöpääomainoja

Asiantuntijapalaute, plussat

- EURA2021 järjestelmä toimii teknisesti
- Valtakunnallinen Pk-rahoitusneuvonta palvelee hyvin asiakkaita ja nopeuttaa hankevalmistelua - valmiimmat hakemukset ja vähemmän lisätietopyyntöjä. Asiakaspalaute 4,7 asteikolla 1-5
- Käsittelyajat lyhentyneet itse tehdyn rahoitusprosessin kehitystyön vuoksi yli 200 pv → n. 100 pv

Muuta palautetta

- EU:n alue- ja rakennepolitiikan toteuttaminen yli 600 m€ m€ = T&k&i rahoitusta, osaamisen kehittämisen, elinvoiman kehittämisen ja osallisuuden kehittämisen rahoitusta
 - Kansallinen T&k&i politiikka yli 700 m€, myöntövaltuuksia lisätään yli 150 m€j oka vuosi
- Asiakkaat ovat samoja yrityksiä, yliopistoja, ammattikorkeakouluja...jne
- Rahoituksen käyttöä tulisi ohjata yhteensovittaen molemmat resurssit
- Esimerkiksi ELYillä on kattavin jakeluverkosto Suomessa, kansallisia T&k panostuksia myös ELYjen kautta pk-sektorille ja AMK sektorille

Kiitos

kalevi.polonen@ely-keskus.fi
p.044-2464670

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus